

EU:n biodiversiteettistrategian kansallinen toimeenpano

Bioenergia ry:n jäsenwebinaari

26.8.2022

Anna-Rosa Asikainen, lakimies, MTK ry

EU:n biodiversiteettistrategia

Asian käsittelyvaiheita:

- Komissio julkaisi [strategian](#) toukokuussa 2020.
- [Suomen kannanmuodostus](#) saatiin päätökseen lokakuussa 2020.
- [Neuvoston päätelmät](#) valmistuivat lokakuussa 2020.
- [Euroopan parlamentin kannasta](#) äänestettiin täysistunnossa kesäkuussa 2021. Tätä ennen asiaa oli käsitelty useissa valiokunnissa (mm. [ENVI](#) ja [AGRI](#)).

Poimintoja strategian sisällöstä:

- Suojellaan väh. 30 % EU:n maa- ja vesialueista (tästä 1/3 eli 10 % suojellaan tiukasti).
 - Suojellaan tiukasti kaikki EU:ssa jäljellä olevat luonnontilaiset ja vanhat metsät sekä muita merkittäviä hiilipitoisia ekosysteemejä.
- Komissio esittää ehdotuksen oikeudellisesti sitoviksi EU:n ennallistamistavoitteiksi.
- Varmistetaan, että suojeltujen lajien ja luontotyyppien tila ei enää heikkene ja että väh. 30 % ei-suotuisassa tilassa olevista lajeista ja luontotyypeistä saadaan suotuisaan tilaan tai ainakin ne siirtyvät vahvasti positiivisen kehityksen trendille.
- Komissio laatii *closer-to-nature*-metsänhoitokäytäntöjä koskevia suuntaviivoja.

Kansallinen biodiversiteettistrategia

- Suomen edellinen kansallinen biodiversiteettistrategia ja toimintaohjelma ulottuivat vuoteen 2020 saakka. Nyt laaditaan uutta strategiaa ja toimenpideohjelmää, jotka ulottuvat vuoteen 2030 / 2035 saakka.
- Kansallisen työn taustalla vaikuttavat mm. YK:n biodiversiteettisopimus (CBD) ja siihen liittyvä, parhaillaan laadittavana oleva uusi globaali biodiversiteettistrategia, EU:n biodiversiteettistrategia sekä kestävän kehityksen tavoitteet.
- Vuoden 2021 aikana valmistelua tehtiin YM:n johdolla useissa alatyöryhmissä. Vuoden 2022 aikana valmistelua on jatkettu ns. biodiversiteettiseurantaryhmässä strategian osalta. Toimintaohjelmää ei ole käsitelty alatyöryhmien työskentelyn päättymisen jälkeen.
- CBD-osapuolikokouksen siirryttyä joulukuulle 2022 YM on ilmoittanut, että tavoitteena on antaa strategia valtioneuvoston periaatepäätöksenä alkuvuodesta 2023.

EU:n biodiversiteettistrategian kansallinen toimeenpano

- YM:n johdolla on käynnissä hanke, jossa laaditaan EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon liittyvät Suomen kansalliset sitoumukset. Hankkeen toimikausi jatkuu vuoden 2022 loppuun asti. Hankkeeseen on asetettu ohjausryhmä ja työryhmä.
- Hankkeen tavoitteet:
 - suojelualueverkoston kehittämistä koskevan sitoumuksen laatiminen (sis. luonnontilaiset ja vanhat metsät)
 - luonto- ja lintudirektiivien luontotyyppien ja lajien suojelutason turvaamista ja parantamista koskevan sitoumuksen laatiminen
- Kokouksissa käsitellään asiantuntijoiden laatimien esiselvitysten ja taustapapereiden pohjalta toimenpide-ehdotuksia. YM on ilmoittanut, että hankkeen tuloksena on työryhmän ehdotus Suomen kansallisiin sitoumuksiin sisällytettäviksi toimenpiteiksi. YM koostaa Euroopan komissiolle määrämuotoiset Suomen kansalliset sitoumukset työryhmän ehdotuksen pohjalta.
- Poliittisen päätöksenteon tapa ja aikataulu vaikuttaa olevan toistaiseksi epäselvä. Myös suhde kansalliseen biodiversiteettistrategiaan tarvitsisi selkeytystä.
- EU-tasolla sitoumuksia tarkastellaan yhdessä saman luonnonmaantieteellisen alueen jäsenmaiden ja komission kesken vuonna 2023.

Suojelualueverkoston kehittämistä koskeva sitoumus

Miten jäsenmaat aikovat edistää EU:n yhteisiä suojelupinta-alaa koskevia tavoitteita:

- Oikeudellisen suojelun piirissä 30% EU:n maa- ja 30% merialueista, 10% tiukasti suojeltu
- Kaikkien jäljellä olevien vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelu

Keskeistä:

- Oikeudellisen suojelun piiriin voidaan laskea myös muita kuin varsinaisia luonnonsuojelualueita, esimerkiksi OECM-alueita (suojelualueverkostoa tukevat, monimuotoisuutta turvaavat alueet)
- Prosentuaaliset tavoitteet ovat EU:n yhteisiä, eikä niitä ole jyvitetty jäsenmaille.

Suojelutason turvaamista ja parantamista koskeva sitoumus

Millaisilla toimilla jäsenmaat aikovat pysäyttää luonto- ja lintudirektiivien liitteiden lajien ja luontotyyppien suojelutason heikkenemisen sekä parantaa suojelutasoa 30 prosentilla lajeista ja luontotyypeistä

- Suojelutasoa parannetaan: 30% lajeista ja luontotyypeistä 2030 mennessä
- Heikkeneminen pysäytetään eli suojelutaso turvataan: kaikki muut lajit ja luontotyypit, joiden suojelutaso arvioitiin heikkeneväksi 2019
- Lisäksi tunnistetaan lajit ja luontotyypit, joiden suojelutason turvaaminen on osin tai kokonaan jäsenmaan omien toimien ulottumattomissa
- Lisäksi niiden lajien ja luontotyyppien osalta, joiden tila on tuntematon, kerrotaan miten tietopuutteet paikataan

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

15.2.2022

MTK:n ajatuksia sitoumustyöstä

- Prosessi: Tarvitaan selkeät askelmerkit siitä, mitä ollaan päättämässä, missä ja milloin.
- Kohdentaminen ja priorisointi → vaikuttavuus ja kustannustehokkuus
- Realistisuus ja johdonmukaisuus: Asetettavien tavoitteiden on oltava realistisesti arvioiden saavutettavissa, kun myös tarvittavat resurssit otetaan huomioon. Sitoumustyön yhteydessä ei ole syytä pika-aikataululla ja perusteetta kiristää aiemmin sovittuja tavoitteita (vrt. Helmi-ohjelma), sillä Suomeen ei EU:n bd-strategiasta johtuen kohdistu tiettyä suojeluprosenttivelvoitetta yleisesti saatikka elinympäristökohtaisesti. METSO-ohjelman jatko on valmisteltava siten kuin Helmi-periaatepäätöksen yhteydessä sovittiin.
- Tiukasti suojeltavat luonnontilaiset ja vanhat metsät: EU-tason määrittelyssä on jätettävä päätösvaltaa jäsenmaille. Määritelmistä riippumatta suojelua on yksityismaiden osalta toteutettava Suomessa vapaaehtoisuuteen perustuvien menetelmin METSO- ja Helmi-ohjelmien kautta. Aktiivisessa talouskäytössä olevia alueita ei pidä luokitella luonnontilaisiksi tai vanhoiksi metsiksi määrätietoisen talousmetsien luonnonhoidon myötä, koska ”suojele-uhka” ei olisi talousmetsien luonnonhoidon edistämisen näkökulmasta toivottavaa.
- OEKM-alueet: On oltava selvää, että alueen nykyinen tilanne ja käyttö määrittää sen, onko alue OEKM-alue. Ei siis niin päin, että jos jollekin alueelle annetaan OEKM-status, niin se alkaa määrittää, mitä alueella voi tai ei voi tehdä. Viestinnässä on oltava erittäin tarkkana!

- Vaikutukset: Tarvitaan huolellinen vaikutustenarviointi, jossa on otettu huomioon suorien vaikutusten ohella myös epäsuorat vaikutukset.